

פדיון ישראל
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום ה' חמוז חט"י 20.6.50
בטעה 10.00

חברי הוועדה הנוכחיים:

- היו"ר מ. בדר
- ה. פורדר
- ט. גורן
- מ. ארם
- ח. לנדאו
- א. ריקנטי
- א. בהיר
- צ. יהודה
- י. סרלין
- מ. אונא

מ ו ? מ י ה :

מר הלפרין - מנהל משרד החקלאות.
 מר כגן-היוטץ המשפטי של משרד
 החקלאות.
 צ. נוימן -
 יצחק לוי - מטעם המרכז החקלאי
 מר טרון - מטעם הארגונים הכלכליים
 של ההסתדרות
 מר גרסטן - מטעם ארגון מגדלי עופות
 מר יגאל.
 מר וגנר - מטעם המחלקה למחקר כלכלי
 שעל יד משרד ראש הממשלה.

ס ד ר - ו י ו ט : מצב האספקה לענפי הלול והרפת.
פיוט הדיון : בחוק הגנת הצומח (נוקי עזים).

היו"ר מ. בדר:

פוחת את היטיבה.
 ברצוני להודיע כמה דברים.
 א. פניתי למשרדי ממלכה שונים ובסמתי
 מהם להמציא לחברי ועדת הכלכלה את כל החומר המתפרט על ידם, ועתה מונח
 לפני מכתב שקבלתי ממנהל מחלקת ההסברה והפרסומים הכלכליים. (קורא
 את המכתב). היות וכולכם מעוניינים בעלון הכלכלי, אזמין אותו.
 ב. פנתה אלי ממלחת מטעם הארגונים החקלאיים
 וביקשה להחקבל ליטיבה. כדי להגיד את דבריה על מצב האספקה בכמה
 ענפים. מצאתי לנכון להגיד למשלחת, שאנו לא נוכל להכנס אתם לויכוח,
 אבל נהיה מוכנים לקבל אותם ולסמוך אותם, בתנאי שידברו רק 2
 אנשים, וכל אחד לא יותר מ-15 דקות.

י. נוימן: כוונתנו להביא בפניכם לראשונה את האלה הצרכנות והאספקה אלה גם את בעיית היצור, אבל זאת נעשה, בהכנתה נוספת, בעזרת משרד החקלאות, בישיבה אחרת.

מר טרוני: אני מוסיף בשם הארגונים החקלאיים המאגדים בחוכה 250 משקים, נוסף לפני ארגונים חדשים אשר הצטרפו בטובע עבר.

בחחילת קיום משרד האספקה וקצוב קבלנו את האספקה במרוכז על ידי באי-יכולת הארגונים למי מנה מסוימת שנקבע, לאחר היטוב, לעוף ולפרה. יש לציין שעד לפני חצי שנה קבלנו את האספקה כמעט באופן סדיר, עם הקמת משרד האספקה והקצוב קבלנו מלאי למשך 2-3 חדשים, כדי שנוכל להחזיק את הענפים האלה לא מהיד אל הפה. חוטבני, שמוכן לפה, שענף הרפת החלול זקוק למלאי מסוים לכל מקרה בלתי צפוי מראש. היות ולפני חצי שנה נחקלנו בקשיים בקבלת האספקה, וקבלנו רק חלק מהכמות הדרושה, השתמשנו במלאי וכיום גם המלאי אזל. במשך 4 חדשים קבלנו רק 60% בסופו מהכמות המגיעה לנו, אני מסתמך על מספרים מדויקים מה שהגיע לנו לפי ההרשאה ומה שקבלנו למעשה. קוטבה קבלנו 50%, חלבונים 80% וגרעינים 75%. אינני מדבר על המלאי. אני מדבר על 4 חדשים, ילאר, פברואר, מרץ ואפריל. במאי המצב הורע וקבלנו רק 25% קוטבה, 50% טובין, 35% גרעינים ו-50% חלבונים. כולכם מבינים מה אומרת היום הגדלה ענפים אלה. אני מדגיש זאת, כי כפי שידוע לכם הגיעו בחדשים האחרונים אלפי ראש בקר אשר חולקו בעיקר להתייבות החדשה, לנגב ולדרום, מתוך סיבות שאינני רוצה להתעכב עליהן, והיום אין מה לתת להם לאכול. מסוים כמעט שהבדל בין המסך החדש שקבל את הפרות ובין המסך הותיק הוא בזה, שהמסך הותיק מיצר בעצמו את הגרעינים לרפת ובעיקר מהפוא, ובמקומה הקלסבה שאינו מיצר הוא נותן תחליף, והמסך הצעיר אין לו אמצעי יצור ואינו יכול לגצר בעצמו את האספקה ולכן אין לו מה לתת לסרוח לאכול. אני רוצה שחדעו; שתנובת החלב ירדה במסך הותיק מתוך כך שהפרות אינן מקבלות קוטבה, ולמרות התחליפים השונים אי אפשר לתת אוכל מרוכז וזה מקטין את תנובת החלב.

אנו נמצאים כיום במעבר קשה בענף הרפת, והופענו בפניכם כדי להחריע שלא נוכל להמשיך להחזיק את ענף הרפת. כידוע לכם מגדל היטוב החקלאי גרעינים, אבל לדאובנו הרב אחוז גדול ממה שנזרע השנה לא הצליח. אנו מקווים, שחוף הטנחיים הקרובות נוכל להגדיל את השמחתם וליצר יותר גרעינים.

בענין הקוטבה נוצר מצב פרדוקסלי. יש קוטבה בארץ ואיננו יכולים לקבל אותה, היות וצריך להוציא ממנה את השמן, ובתי החרושת שלנו אכילו את יעברו 24 שעות ביום יוציאו רק 1200 טון קוטבה, בר בזמן שהתצרוכת שלנו מגיעה ל 2000 טון בממוצע. לבעיה זו אפשר למצוא כחרון על ידי כך, שיביאו קוטבה שאינה זקוקה למצוי, ויש קוטבה כזאת בדרום אמריקה.

לעומת זה מצב הטובין הוא יותר טוב, כי הגיע טובין מחו"ל ואם נוחים לזה את הטובין שמיצרים בארץ הרי יש לנו כ-200 טון, לחודשה הצרכות לטובין היא 300 טון. אולם אם לא יביאו כמות נוספת של טובין מחו"ל נעמוד גם כאן במצב קשה.

הופענו לפניכם כדי להחריע על המצב הקשה באספקה לשנת הרפת וחביעתנו מכ, בתור ועדת הכלכלה, היא, להסדיר את האספקה הרגילה לרפת ונוסף לכך מלאי לענפים שלשה חדשים בכדי שלא נעמוד במצב שאנו קומדים כיום.

מר גרמטן: בראוני לנגוע בשאלות הלול, ענף הלול הנו אחד הענפים שלגביו הוגשמה תכנית התיירות כבר בשנת תש"י, חלפה למעשה. לקראת שנת תש"י

עובדה התכנית בהשתתפות כל הגורמים: משרד החקלאות, משרד האספקה והקצוב, המועצה החקלאית הממשלתית, המרכז החקלאי, ארגון מגדלי העופות העבריים, התאחדות מגדלי העופות וכו'.

ביטוד ההצעה הונח העקרון של הפסקת גידולו הבלתי מאוזן של הלול בארץ והתאמת התפתחותו לגידול האוכלוסין, לאפשרויות גידול חלקה של האספקה העצמית במספוא וליכולתה של המדינה לשאת במעמסה של יבוא המספוא על הוצאת הסטבע הזר הכרוך בכך. להקות המטילות בטמקים הוותיקים קוצצו בהרבה והועמדו על 2,7 מליון בינואר 1950 - ויחד עם זה הובטחו ליטובים החדשים 600,000 תרנגולות מגידול של 2,2 מיליון אפרוחים שהוקצבו להם לפי תכנית הפיתוח. בסוף שנת תש"י צריך היה הלול להגיע ל-3,3 מליון מטילות. בהתאם לתכנית צריך היה הלול בשנת תש"י לספק לטווקים: 368000,000 ביצים ו-6,940 טון בשר-עוף. היינו הממוצע למעלה מ-300 ביצים ולמעלה מ-6 קילו בשר-עוף לנפש בשנה.

לקיום ענף הלול בהיקף זה, כולל הגידול לחידוש הלהקות והקמת הענף ביטובים החדשים, דרושים 172.000 טון מספוא לפי הפירוט דלקמן:

טון	920.000	קמח חלב
טון	15.482.400	קמח בשר ודגים
טון	13.115.400	כוספות
טון	17.379.400	טובין
טון	119.777.400	גרעינים
טון	3.347.400	צדפים
טון	1.769.400	עצמות
טון	874.800	סלח מנגן

ונוסף לכך עוד 560 טונות שמן דגים.

עם קביעת תכנית הלול לשנת תש"י וקביעת מכסות האפרוחים שלמסק מותר להדגירם יחד עם השלת מכסות התוצרת וביצים (בשר-עופות) שעל המסקים לספק לטווקים - היתה הרגשה כללית, כי אמנם נעשה הפעם למען הסדר כולל ומקיף של הענף. המסקים היו חדורי הכרה, כי הממשלה תדאג למילוי התחבובותיה ותספק את כמויות המספוא בהתאם למכסות ומנות שנקבעו.

המטבר באספקת המספוא מקורו בקטייה של הממשלה להשיג, בזמן הדרוש, את הסטבע הזר לטימון היבוא של סוגי האספקה לטיניהם. אין לזלזל בקטייה, אולם יחד עם זה אי אפשר להתעלם מכמה עובדות יסודיות: א. הסכום הכולל של המטבע הזר הרגיש ליבוא כמויות המספוא ללול ולרפת גם יחד אינו מגיע ל-5 מערך היבוא הישראלי.

ד"ר פורדרר: מהו הסכום?

מר גרסטן: 4 מליון ל"י. מזה 3 מליון ל"י לענף הלול.

ב. בשלש החדשים ינואר-מרץ 1950 הגיע ערך היבוא של חטרי מספוא לבעלי חיים ל-459,998 ל"י. סכום של 459,998 ל"י מהווה רק 8% מכלל היבוא של חטרי מזון (לפי התכנית צריך להיות 20-22%) ופחות מ-2% מערכו הכולל של היבוא בשלש החדשים הנ"ל.

המסקנה הראשונה הנובעת מעובדות אלו היא, שבעקבות היקפו המוקטן של יבוא מספוא לבעלי חיים נתהווה מחסור. יש להוסיף עוד את העובדה כי בחדשים נובמבר ודצמבר 1949 לא הוצאו כמעט כל רישיונות יבוא למספוא.

ברצוננו להצביע בקטר לכך על תקלה רצינית המחייבת, לדעתנו, תשומת לב מיוחדת והיא שהיתה עד עתה בעוכרי המסק והפכה לרועץ לכל שיטת "הק"ר" החקלאית.

לפעשה הביאה הממשלה כמויות מספוא ניכרות ויתכן מאד שבזמנים כתיקונם ה"י בהן כדי לספק את התצרוכת המנימלית. אולם דרך הטיפול ביבוא המספוא, הוצאת הרישיונות לאחר

הזמן, חוסר כל מלאי בארץ, דאגה למטפוא מהיד אל הפה, מחסור מתמיד בסוג זה או אחר של מטפוא, הם היוצרים את הנטייה החסורה ביותר והופכים את החישובים על פיהם. מזה חדשים היה מחסור בגרעינים - המשקים השתמשו במקום גרעינים בסוגי מטפוא אחרים ויוצא, שבהגיע הקרעינים טוב חסרו להם סוגים אחרים, כגון: כוספות טובין וחלבונים.

אין צורך להדגיש, כי עצם העובדה של קניות ברבע האחרון גורמת לכך שבמקרים רבים גאלצים לשלם מחיר העולה ב-10% למעלה מהנדרש בהצעות הזולות. יהיו לפעמים רק שבועות אחדים קודם לכן, או שיש הכרח להעדיף את ההצעות ממקורות קרובים, שההובלה מהם תהיה מהירה ביותר, על אף העובדה כי יש לשלם מחיר גבוה מהנדרש ממקורות רחוקים יותר.

לפי הכרתנו המלאה, מהווה ענף הלול גורם שאין לוותר עליו באיזון התפוצה ובתזונה היטוב העברי. באין תוצרת הלול המקומי, הרי מן ההכרח שהממשלה תהיה נאלצת להביא תוצרת זו ממרחקים ותשלם עבורה במטבע יקר. בארץ החסרה חלבונים מן החי ושהמחסור בחלב יתמיד בה עוד במשך שנים רבות - אין לוותר על נקלה על 300 ביצים ו-6 ק"ג בשר עוף לשנה לנפש. בתנאים הנתונים, הננו עומדים בפני הרס ענף הלול. גם עתה אנו נפצ אים בתהליך זה, המוצא את בטוי בירידה מבהילה של התנובה. בחדש מרץ, למשל, היו צריכים להגיע לשוק 32 מליון ביצים, ובמקום זה הגיעו רק 60%. הגרעון בצורת 110 מליון ביצים הוא תוצאה ישירה של הסיטה הלקויה באספקת המטפוא. זהו גם היקף הנזקים הנגרמים כתוצאה מסדיניות זו ליצרנים, לצרכנים ולמדינה כאחת.

תביעתנו היא, לטפח לענף הלול מלאי של מטפוא לסוגיו לשלטה חדשים, ויבוא שוטף של כסויות מטפוא מלאות לקיום הענף.

ז. יהודה: ברצוני לשאול, מהו יבול הגרעינים השנה גם של הערבים וגם של היהודים.

ה. פורדר: ברצוני לדעת: א. אם יש למשקים דורבה של מלאי. ב. מהי כמות הגרעינים, שקבלתם השנה ולכמה זמן זה מספיק. ג. מהו הסדור הפנימי לחלוקת הגרעינים. אנו שמענו מפי שר האספקה, שהוא קבע תכנית סוויטת לענף הלול, והמשקים הם אשר לא שמרו על תכנית זו. הייתי רוצה לדעת אם שר האספקה והקצוב הפנים להעמיד את ענף הלול על 2,7 מליון מטילות.

יצחק לוי: באשר לשאלה אם יש רזבה של מלאי. לא הג בלבד שאין רזבה של מלאי, אלא חסרה המנה היום יומית. אם סיעהו סכם יעבור על יד לוליה, יסע דפיקות. אלו הן דפיקות של העופות שנים שאין להם מה לכול. כך שעל מלאי אין מה לדבר. המלאי הספיק רק בכדי לכסות על החסר עד סוף היבנה. בתכנית שקבלנו בטנה שעברה, אשר עובדה על ידי המוסדות המתאימים, הסכמנו שהאספקה ללול לא תהיה ב-100 אחוז, אלא רק לגבי המשקים שאין להם שטחי פלחה לגידול גרעינים, ולגבי משקים שיש להם שטחי פלחה תהיה 90%. באשר ליבול הגרעינים. אנו מעדיפים שיבול גרעיני החורף הגיע ל-40.000 טון. אם אנו מניחים שהתצרוכת בגרעינים מגיעה ל-164 אלף טון, הרי נפקנו רק 25%.

לי בראה, יגם אם יגדילו את שטחי הפלחה לא נגיע לפתרון סופי של שאלת אספקת הגרעינים. במקרה הטוב ביותר נגיע תוך שלש שנים להגדלת הכמות הנוכחית ב-100 אחוז. אולם גם אז נגיע רק ל-50% מהתצרוכת. יוצא, אפוא, שהמדינה תצטרך לדאוג ליבוא גרעינים מהחוץ בטעור של 50-25 אחוז מהתצרוכת. רוב המשקים מעוניינים לגדל בעצמם גרעינים, אבל המדינה צריכה לתת להם: א. קרקע; ב. ציוד מתאים.

מר יגאל: ברצוני לגעת בשאלה יותר אקטואלית. עד עתה לא הזמינה הממשלה אספקה מחו"ל

ובאם לא תזמין הממשלה תיכף ומיד באופן סלגרפי, בצטרך לשחום עופות.

י. לוי:

לא נוכל להפסיק ולראות את הטבל הנגדם לעופות. אם המדינה תחליט שיש לקצץ את ענף הלול, עליה להודיע לנו מראש, כי לא נוכל להחזיק את העופות בלי אספקה.

מר בוימן:

באשר כאן שהובאו 7000 ראש בקר וחולקו בין המסקים החדשים אשר בדרום. ברצוני לומר שהסיבה לחלוקת הבקר במסקים האלה היא שמחלות הבקר הנפוצות בארץ אינן מגיעות לדרום.

היו"ר מ. בדר:

ברצוני להגיד לחברי המסלחת, שזוהי הפעם הראשונה בוועדת הכלכלה שומעת מסלחת שלא מהממשלה או מחברי הכנסת. ואם הסכמנו לעשות זאת, הרי רק מתוך כך שאנו מבינים את קשי מצבכם. במידה שתהיה לנו השפעה נביא את מסקנותינו, לאחר דיון בוועדה, לסוסדות המוסמכים. ברצוני להודות למסלחת על בקורה, אולם קשה לי להודות על תכן הדברים שהשמיעה.

צ. בוימן:

ברצוני להודות בכם המסלחת לוועדת הכלכלה.

צבי יהודה:

העניינים שהובאו לפנינו על ידי המסלחת הם רציניים מאד. לעומת זה שמענו מפי שר האספקה והקצוב, שהוא יעשה את כל המאמצים הדרושים בכדי להביא את המצרכים הדרושים, במסגרת התקציב שהוקצב, והוקצב תקציב בשביל המצרכים האלה, אבל יש גורח מעכב והוא - החוסר בכסף מזומן. בהתחשב עם הדאגה לאספקה סדירה וצדד עם זה עם המחסור בכסף מזומן, עלינו למצוא דרך לאספקה במקרים מיוחדים. בקשר לכך ברצוני להעלות העיון, ובאם הוא מוטעה אנקש להעמיד אותי על טעותי.

הבעיה העקרית באספקה ללול היא בעיית הגרעינים, מכיון שיתר המצרכים שהזכירם מר גרסטן אינם זקוקים ללול במידה מכרת.

היו"ר מ. בדר:

אני חוזר בי מהצעתי לא להכנס לדיון באספקה לענפי הרפת והלול, כי הבעיה היא רצינית מאד. על כן אני מציע לשנות את סדר הישיבה, ולסיים עתה את הדיון בחוק הגנת הצומח (בזקי עזים) ואחר כך להכנס לדיון בבעיות האספקה.

א. בהיר:

אני מציע להעביר את בעיית האספקה לדיון בוועדת המסנה לענייני חקלאות.

היו"ר מ. בדר:

אני מציע שנדון על בעיית האספקה בפורום יותר רחב ואחר כך נעבירה לוועדת המסנה.

גמר הדיון בחוק הגנת הצומח (בזקי עזים).

היו"ר מ. בדר:

בשלטה טעפטים של החוק היו תיקונים. אני מקריא את הנוסח המתוקן של סעיף 6 כפי שנוסח על ידי היועץ המשפטי.

"מפקח ראשי בכל עת להיכנס לתחומי כל קרקע ולערוך בה בדיקה, אם יש לו חשש שעובדים בה על הנראה מהוראות חוק זה; אך על אף האסור בטעיף זה לא יכנס מפקח לתחומי כל חצר אלא בנוכחות בא-כח הרשות המוניציפלית המקומית או שני עדים סבין תושבי המקום."

סעיף 7:

" ראה המפקח שמספר עזים בקרקע מסוימת על הטיעור המותר ברעייה או בהחזקה, או שראה שזו רועה בניגוד להוראות חוק זה, ושאי הוא, בקד קבלה שימסור למחזיק העזים, לתפוס עזים עד המספר העולה על הטיעור המותר, או את העז הרועה בניגוד להוראות חוק זה, הכל לפי הענין ולמכרו במחיר קבוע על ידי השלטונות המוסמכים ובאין מחיר קבוע כזה - במחיר המתקבל על הדעת.

סעיף 8:ב:

" אדם שנתפסו עזיו על פי סעיף 7, ונתחייב בדין על עברה על פי סעיף קטן (א), יקבע בית המשפט אם מחיר העזים שנמכרו בהתאם לאמור בסעיף 7, כולו או מקצתו, יוחזר לבעל העזים או יוחרם.

היו"ר מ. בדר: אלה הם התיקונים. לפען הדיוק עלי להגיד שקבענו את התחלת חוקף החוק במקום בראשון לספטמבר 1950, בראשון לינואר 1951.

עלי לציין, שההבדל בין הניסוח של סעיף 6 על ידי היועץ המשפטי ובין הצעת מר ארם הוא בזה, שהמפקח ושאי להכנס לתחומי כל חצר רק על סמך הרשאה מיוחדת. איננו נכנסים כרגע לשאלה אם הרשאה מיוחדת זו צריכה להיות על סמך מכתב מטעם משרד מחוזי או מכתב מיוחד לגבי כל מקום.

היות והדעות ברורות, אני מציע להצביע את הסעיף ולא להכנס לדיון נוסף. בישיבה הקודמת טרכמו ההסתייגויות של חברי הכנסת ארם ולנדאו על מכתב וכוח הרשאה מיוחדת.

מר ארם: היועץ המשפטי הכניס פסקא בניגוד להצעתו; למסעלה אין מחיר קבוע. מישהו צריך לקבוע את המחיר, אבל אינני רוצה שהמפקח יהיה האיש הקובע.

היו"ר מ. בדר: אם פסקא זו על מחיר מתקבל על הדעת, איננו מתקבלת על דעתו של מר ארם, הוא יכול לרשום לעצמו זכות הסתייגות.

מר ארם: אני מציע שהמלים: מחיר המתקבל על הדעת" תסוקנה ובמקומן יתב: לפי מחיר קבוע או שיקבע על ידי משרד האספקה.

א. בהיר: ברצוני לדעת מדוע היועץ המשפטי מתנגד להצעה הנ"ל?

היועץ המשפטי: במידה שיהיו מחירים קבועים אני מסכים לכך, אך יתכן שיהיו מקרים שלא יהיו מחירים קבועים.

א. בהיר: אני מצטרף להצעתו של מר ארם, וחושבני שאין צורך בהסתייגות כי אפשר לנסח את הסעיף לפי הצעת ארם. אין זה טוב שהמפקח יקבע את המחירים, כי תהיינה עליו טענות רבות.

ח. לנדאו: אני מציע לכתוב: לפי מחיר קבוע ובין מחיר קבוע לפי מחירי השוק.

היו"ר מ. בדר: היועץ המשפטי מסכים למחוק את המלים: לפי מחיר המתקבל על הדעת, ולכתוב: לפי מחיר קבוע, או לפי מחיר שיקבע על ידי השלטונות המוסמכים.

ברצוני לדעת כיצד יקבע השלטונות
המוסמכים את הטחירים; מה תהא הפרוצדורה,

ח. לנדאו:

האם זה יפורסם ברשומות?

לפי הפרוצדורה הנהוגה לגי יתר המצרכים.

היו"ר ס. בדר:

סיימנו את הדיון בטעיף 6. לחברי הכנסת

אדם ולנדאו יבן הסתיגויות בקשר לכוח ההרשאה.

בטעיף 7 הוסכם למחוק את המלים: לפי
סחיר המתקבל על הדעת. חבר הכנסת לנדאו רוסם לעצמו זכות הסתיגות
בקשר ל"סחיר קבוע".

החברים הסתיגים יגישו את הצעותיהם
בכתב ימים אחדים לפני שהחוק יובא לכנסת.

צבי יהודה: ברצוני לומר, שלא יתכן שבענין אחד
אשר הדעות בו מזדהות תהיינה שתי
הסתיגויות, לחבר הכנסת אדם ולחבר הכנסת לנדאו. יש להחליט מי משניהם
יופיע בסליאת הכנסת.

א. בהיר: בטעיף 6 נאמר: "או שני עדים מבין תושבי
המקום. לדעתי, עו תהיה הכבדה שהרשות
הסבצעת לא תוכל לעמוד בה. נניח, שאף אדם לא ירצה להסיד, ורי
הספקח לא יוכל לעשות ולא כלום. אינני מתנגד לעדים אבל הם אינם
צריכים להיות מבין תושבי המקום."

היו"ר ס. בדר: אני מעמיד את ההצעה להצבעה.

ה צ ב ע ה .

בעד ההצעה למחוק את המלים: "מבין תושבי המקום" - 5
בעד ההצעה להשאיר את המלים: "מבין תושבי המקום" - 2
נתקבלה ההצעה למחוק את המלים: "מבין תושבי המקום"

חברי הכנסת אדם ולנדאו רוסמים לעצמם זכות הסתיגות להשאיר את
המלים: "מבין תושבי המקום".

י. טרלין: אינני יודע לשם מה עלינו להכניס בחוק
את העדים. יש לנו חוק כללי על עדות;
מי שרוצה להוכיח תביעה, צריך להביא עדים. לדעתי, הירעף המספטי
צריך להתנגד להכנסת העדים בחוק.

ח. לנדאו: יש לי הסתיגות נוספת לסעיף 6.
אני מציע להפריד את הכניסה לתחומי כל
קרקע לסעיף ראשי ואת הכניסה לתחומי חצר לסעיף משנה. ביחס לכניסה
לחצר, יקבעו חוקי המדינה. כניסה לחצר זו היא כניסה לרשות היחיד
ויש צורך בפקודת חפוט. אל ניצור פירצה לגבי רשות היחיד במסוה עזים.

ס. אדם: אינני להוט אחרי הסתיגות. אסרתי בפירוש
שספקח רשאי להכנס לתחומי כל חצר רק
על סמך הרשאה מיוחדת. אני גם כן אסרתי, שספקח אינו יכול להכנס
לרשות היחיד בלי הרשאה.

היו"ר ס. בדר: אני מבקש את שני החברים ליש להם הסתיגויות
לסעיף 6 להגיש את הצעותיהם בכתב.

ש. לביא: במסיף אחד אני מתנגד למליט: "שעור מותר פירושו - אז אהח לכל הרבעיט דונס אדמת בעל, או עז אחת לכל עשרה דונס אדמת שלחין." לדעתי, יש מדבריות רבים בארץ אשר אין בהם אף עץ ואפטר לגדל בהם עזים. לכן, אני מציע להוסיף אחרי הפסקא הנ"ל את המליט: פרט לאדמות מדבריות שאין בהם לא עצי פרי ולא עצי יער, שבהן מותרת הרעיה עד יטובם של אותם המקומות.

היו"ר מ. בדר: אנו אמרנו, שיחד עם החוק צריך משרד החקלאות לפרטם הצהרה מוסמכת על כוונת החוק, שהיא חיסול עדרי העזים והחלפתם בעדרי כבליט, או עזי בית. אנו נצביע גם את כוונת משרד החקלאות ביחס לחוק.

מר הלפרין: אני מתנגד להצעה זו. המדבריות הפכו למדבריות על ידי העזים.

ח. לנדאו: אני מציע, במסיף 4, למחוק את המליט: לצרכי נסיונות. על ידי כך אנו נוחנים למשרד החקלאות את האפשרות להחיר החקקה עזים לא רק לצרכי נסיונות, אלא גם להחיר החקקה עזים בכלל.

א. בהיר: אני מציע להוסיף את המליט: או לצרכים אחרים.

ש. לביא: היות ומשרד החקלאות מתנגד להצעה זו אני רושט לעצמי זכות הסתיגות.

היו"ר מ. בדר: איננו יכולים לפתוח בכל מעם ויכות כללי. שמענו הסברה, ובהסברה זו נאמר, שהמגמה העיקרית של משרד החקלאות בחוק זה היא, חיסול עדרי העזים חוץ החלפתם בעזי בית או בעדרי כבליט. זוהי מגמת חוק, ולהסתיג אפשר רק מחוץ מגמה זו.

ש. לביא: אבל ישנה בכל זאת מקומות, שאפשר להחזיק בהם עזים.

היו"ר מ. בדר: את כן, מספיק התיקון שהציע מר לנדאו. אני מעמיד להצבעה את הצעה מר לנדאו, למחוק את המליט: "לצרכי נסיונות".

מר הלפרין: הצעה תפגע בחוק כולו. ענין העזים הוא חמור ורציני ואין להתייחס אליו בזלזול. הארץ שוממה בגלל הערבים ובגלל העזים. התמטרנו מהערבים וביכולתנו להתמטר גם מהעזים. היות וישנה סכנה שיכול מעם להיות שר חקלאות אשר יחלוק על דבריהם אלה, יש צורך להגביל את שר החקלאות בחוק.

היו"ר מ. בדר: לאחר ששמענו את דברי מנהל משרד החקלאות, אני מעמיד להצבעה את הצעה חבר הכנסת לביא, להוסיף במסיף 1 את המליט: פרט לאדמות מדבריות שאין בהן לא עצי פרי ולא עצי יער, שבהן מותרת הרעיה, עד יטובם של אותם המקומות.

ה צ ב ע ה

בעד הצעה חבר הכנסת לביא 1-

הצעה חבר הכנסת לביא נ ד ח ה.

חבר הכנסת לביא רושט לעצמו זכות הסתיגות.

היו"ר מ. בדר:

אני מעמיד להצבעה את הצעת חבר הכנסת
לנדאו למחוק במסעיף 4 את המלים: "לצרכי
נסיונות".

ה צ ב ע ה.

בעד הצעת חבר הכנסת לנדאו 5-

נגד 2-

חבר הכנסת מ. בדר רושט לעצמו זכות הסתייגות להשאיר את המלים: לצרכי
נסיונות.

ה. לנדאו: חבר הכנסת לביא יגן על הצעת הועדה בכנסת.

א. בהיר: הצעתי, אמנט, עם חבר הכנסת לביא, אבל
אינני מצטרף לדעתו לכן, אינני חושב
שחבר הכנסת לביא יכול להגן על הצעת רוב הועדה.
הצעת רוב הועדה אומרת, ששוא מקבלת
את מגמת משרד החקלאות לגבי חוק זה, אבל היא נוחתה למשרד החקלאות
את האפשרות לנהוג בחקוקה המעבר לסני כוונתו. לכן, היא מציעה
למחוק את המלים: לצרכי נסיונות" כי זה יגביל את משרד החקלאות.
זוהי הצעת הרוב ובשמה שליך להופיע בכנסת.

היו"ר מ. בדר: על הצעת הרוב יגן חבר הכנסת בהיר.

אני מעמיד להצבעה את ההודעה הבאה
שפורסם על ידי משרד החקלאות:

א. מגמת משרד החקלאות היא להשתמש בהוראות
חוק זה לשם חיטול עדרי עזים נודדות תוך החלפתן בעזי בית, בעדרי
כבשים, או תוך סדור אחר שימשה ככל האפשר את הנזק שיגרם לבעלים
של עדרי עזים נודדות עקב הפעלת חוק זה.

ב. תכנון של חוק זה מתאריך המעלחו יובא
מיד אחרי פרסום החוק לידועה החקלאים במודעות מתאימות שפורסמה
3 פעמים בכל הכפריים בארץ.

הודעת משרד החקלאות נ ת ק ב ל ה.

היועץ המשפטי: לאחר שנחקבל החוק להגנת הצומח (נזקי
עזים) על תיקוניו השונים, יש לשנות
בהתאם לכך את חוק הרועים. במסעיפים 4, 5, ו-10 יש למחוק את המלים:
"בכל מקום שעזים מצויות בו".

היו"ר מ. בדר: לאחר שקבלנו את חוק הגנת הצומח (נזקי
עזים) אני מבין, שישנו חלק החומך
בהצעת היועץ המשפטי, וישנו חלק שאינו חומך. זה חלוי כיצד
יחקבל החוק בכנסת, כל אט שתקבל הצעת חבר הכנסת לביא, או אטילו
הצעת התיקון של חבר הכנסת לנדאו, לא נוכל למחוק את המלים לסי
הצעתו של היועץ המשפטי.

א. בהיר: אני מציע, שהועדה תתן סמכות ליו"ר
הועדה לתקן את חוק הרועים לפי
ההחלטה שתקבל בכננת בנוגע לחוק הכנסת הצומח (נזקי עזים),

ההצעה נ ת ק ב ל ה.

מ. ארם: שמעתי, שמחר מתכנסת ועדת המשנה לעניני
חקלאות. היות ובאותו זמן יושבו ועדת
המשנה לעניני ערבים, אני מציע לדחות את ישיבת ועדת המשנה לעניני
חקלאות.

ג. בהיר: אני מציע לדחות את ישיבת הוועדה לעניני ערבים ולקיים את ישיבת ועדת המשנה לעניני הקלאות, כי עליה להחליט בבעיות האמטקה.

הצעת חבר הכנסת בהיר לדחות את ישיבת הוועדה לעניני ערבים נחקקה.

היו"ר מ. בדר: אנו חוזרים לדיון בבעיות האמטקה לענמי הלול והדמח.

עבי יהודה: לדעתי עלינו למצוא דרך, שהיבול המקומי ישמש מקור גשר לתקופת הביניים כאשר היבול מחו"ל מתעכב, מאילר. טיבות שהן, ואינו מגיע בזמן.

לפי החישובים שלי, יש לנו 32 אלף טון חיטה מסדות היהודים והערבים יחד. אם נפחית מכמות זו את הכמות המיועדת למאכל, ישאר לנו 6000 טון. שכולה השעורה מגיע ל-40 אלף טון; מזה 15 אלף טון מסדות הערבים ו-25 אלף טון מסדות היהודים. אם נפחית מיבול השעורה 10% בשביל זריעה, ישאר לנו 36 אלף טון. יבול תבואות הקיץ, תריס ודורה, מגיע ל-24 אלף טון. אם אסכנו את כל יבול הגרעינים למי הסכומים הנ"ל, אקבל 66 אלף טון. אם התצרוכת הכללית שלנו ביבוא גרעינים מגיעה ל-164 אלף טון, הרי חסרית לנו 100 אלף טון. זאת אומרת שיש לנו 35% מהתצרוכת ליפאמטקה ל-4 חדשים. נשאלת השאלה כיצד נחלק את היבול הזה באופן צודק בכל מקרה צורך. אני יודע שיטת קשייה. הקושי הראשון שקיים בלי ספק גם בין הערבים וגם בין היהודים הוא, שהם יכולים למחור הצהרות בלתי נכונות על יבול. הקושי השני הוא, שאין חוק המחייב את החקלאים למכור את היבול למישהו מסוים. כדי להסיר קשייה אלה, אני מציע, על אף ההתנגדות הרבה לסיקות, להכביד את הסיקות על החקלאים. זה יכביד על הממשלה, אשר תצטרך להיות המחלקת והמבקר אבל זה יקל על המשקים. אינני רואה דרך אחרת, אלא להכניס את התיקונים האלה, ובזמן לתזור למשק שלנו אשר בחלקו נמצא במסגר קשה. אני יודע שזהו אינו פתרון לבעיות האמטקה. זוהי רק תרופה זמנית, הפתרון הסופי לבעיות האמטקה הוא - בחיכוך גורם של המשק; להקטין את היבוא מחו"ל.

ה. סורדר: בדיון שהיה לנו עם שר האמטקה והקצוב, ועם מנהל משרד החקלאות טעמנו, אמנם, טענת הלול במכונה, אבל לא שמענו את הענין באופן יסודי.

אם כל מה שאמרה המשלחת נכון, ואני יודע שזה נכון, הרי אנו נמצא בעוד חודש במצב מיואש, לא רק ביחס לבעלי הלולים והרמטות, אלא ביחס לאוכלוסיה כולה החיה על ביצית וחלב. לכן, צריכה להיות גישה יותר רצינית לבעיות האמטקה. אנו צריכים להבדיל בין חכניה לזמן ארוך, אשר עליה דבר מר עבי יהודה ובין חכניה לזמן קצר. באשר לחכניה לזמן ארוך, אני מבין שיש ללכת בדרך של הגדלת שטחי הגרעינים. בקשר לכך עלי להביע את אכזבתי; שמענו על דרך זו כבר לפני חצי שנה, אבל עד היום הדבר לא נעשה. אני מציע, שמשרד החקלאות ומשרד

האמטקה יעשו את כל הסדרים הדרושים כדי לתת קרקע למשקים למען שיגדלו בהם גרעינים. בלי חכנון ממשלתי, ובלי הגדלת רצון המוסדות המונימיים לא נחזור את בעיית גדול גרעיניה. בעיה זו דחוכה בי איננו יכולים להרשות לעצמנו להוואיא כל חודש מליון ל"י ליבוא גרעיניה. בשבילי חשוב המטרון לזמן קצר, כי לא נוכל להשאיר את בעלי החי בלי אמטקה. שאלתי כמה מעמית, אם ישנה רזרבה של מלאי ולא קבלתי תשובה. חבר הכנסת עבי יהודה עשה חשבון על 60 אלף טון גרעיניה, אבל אני לא רואית עו עשה 30 אלף טון. אינני דורש אומדנה מדויקת, אבל ברצוני לדעת מעט, אם יש לנו את אותו החשבון שעשה חבר הכנסת עבי יהודה. אני יודע שיטתם הבדלית גדוליה. ישנם משקים

שאינן להם גרעינים, וישננו מסקים שיש להם עודף של גרעינים. ברצוני לדעת, אם דואגים לכך, שמסק שתינו לו גרעינים, ואין לו קרקע לגדל גרעינים, יקבל גרעינים מהעודף של מסק אחר. חושבני שאין צורך בחכנון בכל דבר קטן, אבל בבטיחה כל כך חמורה כמו בעיית האספקה, על הכרח בתיכנון. אינני יודע אם משרד החקלאות צריך למפל בזה, או משרד האספקה וקצוב, או שניהם יחד. על כל פנים, יש למצוא סדור שימנע את האסור המאיים על ענפי הלול והרפת. שאלתי כבר בוועדה לעניני ערביים, מהו מצב המסק הערבי לגבי אספקת הגרעינים. אני חושב שאפשר להגדיל את היבול הערבי באופן ניכר. בתקציב משרד החקלאות מוטיע סכום של 200 אלף לירות המיועד לכפר הערבי. אם סכום זה הוא במלי בלבד, אני מוכן לוותר עליו. אם ברצוננו לתכנן את המסק הערבי, סכום זה אינו מספיק. ברצוני לדעת, מדוע לא נעשה ניסיון להגדיל את יבול הערביים. ידוע הדבר שלפני מלחמת השיחרור, לפני קום המדינה, טפחו הערביים חלק גדול של הגרעינים.

ועתה, לשאלה אקטואלית יותר. כמי שמענו מאנשי המטלה, נעמוד בעוד חודש בפני מצב כזה, שלא יהיה מה לתת לעונות לאכול. כל אחד מבין שאי אפשר להזמין במשך חודש אחד את הגרעינים מחו"ל. דבר זה צריך לקחת יותר זמן. לכן, כדי להציל את המצב עלינו לעשות צעד יוצא מן הכלל. אני יודע שיש אנשים לקבל גרעינים בכרדים באמריקה הצפונית. בדרך כלל, אני מתנגד לכרדים, אבל זהו הפתרון היחיד ברגע זה. אני מציע, להמליץ לפני משרד האספקה וקצוב, משרד החקלאות ומשרד האוצר, להזמין מיד כמות מסוימת של גרעינים מאמריקה כדי להבטיח את האספקה לחודש חדשיים.

א. ריקנטי: חושבני, שכל הדיון הנערך עתה, אינו מסתמך על דבר מוצדק. אינני מתאר לי שהמטלה היא כל כך חמורה אחריות שלא דאגה לאספקה לענפים אלה לחדשים הקרובים. אני מציע, שלפני שנמשיך בדיון, נשמע את מנהל משרד החקלאות.

א. בהיר: הצעה לסדר. אני מצטרף לדעתו של מר ריקנטי, לא שמענו אינפורמציה מספקת מכל הצדדים הנוגעים בדבר, ולכן איננו יכולים להמשיך בדיון. אני חוזר על הצעתי, שהצעתי אותה קודם, להעביר את בעיית האספקה לוועדת המשנה לעניני חקלאות. ועדה זו תנסה לקבל את האינפורמציה הדרושה לא רק ממשרד החקלאות, אלא גם ממשרד האספקה וקצוב, המטבל בכל עניני היבוא, ולאחר שתקבל את המסקנות הדרושות, תביא אותן לוועדת הכלכלה.

ש. לביא: אני מתנגד להצעת חבר הכנסת בהיר, כי גם אני רוצה לשמוע את האינפורמציה מיתר הצדדים הנוגעים בדבר. אני מצטרף להצעתו של חבר הכנסת ריקנטי, שנשמע את מנהל משרד החקלאות. ועדת הכלכלה אינה ועדה כל כך גדולה, שצריכה להעביר את הבעיה לוועדה יותר קטנה ולתכות לאינפורמציה מקוצצת שחבוא מהוועדה הקטנה. אני מציע, שנשמע את מנהל משרד החקלאות, וליטיבה הבאה נזמין גם את שר האספקה וקצוב.

היו"ר מ. בדר: חושבני, ששוב הדבר, שיש לוועדת הכלכלה ועדת משנה אשר בוחנת אצל בוחנת את הבעיות הטונות באופן יסודי יותר. אין למקמק בכך, שהמצב באספקה הוא חמור עד מאד. אחרת המטלה לא הייתה מביעה בפנינו. אני מציע להמשיך בדיון במליאת הוועדה אך על פי שבעיית האספקה ועבור לוועדת המשנה. אני מציע להזמין גם את שר האוצר, בכדי לברר את עניני הדיוזים. הצעת ד"ר כורדר לפתרון זמני של בעיית האספקה תעמוד במרכז דיוני ועדת המשנה, ובאם יהיה צורך לשכנע את שר האוצר, תחזמין הוועדה את השר ותעשה זאת. אני מציע לחבר הכנסת בהיר להסיר את הצעתו.

ש. גורן: הייתי רוצה שמנהל משרד החקלאות יענה על כמה שאלות. מדברי חבר הכנסת צבי יהודה הבינזתי, שהשאלה העקרית היא, כיצד לחייב את החקלאים למכור את הגרעינים. ההייתי רוצה לדעת מה היא עמדת משרד החקלאות לשאלה זו.

מ. ארט: ברצוני לשאול את משרד החקלאות, אם אינו

מבור, שהממשלה צריכה לחייב כל מסק, שיש לו עודף גרעינים, למכור אותו לממשלה. דבר זה יאפשר לממשלה לחסוך מטבע זר.

מר הלפרין:

השאלות שנשאלו בישיבה זו מתחלקות

לשני סוגים: סוג אחד שייך למשרד

התקלחות; וסוג שני למשרד האספקה וקצוב. אין זה מוד, שבמל הממשלות יש לעתים קרובות ויכוח מסוים בין 3 גורמים: האספקה, התקלחות ואוצר. זהו דבר טבעי. אינני רוצה לענות על השאלות השייכות למשרד האספקה וקצוב. אולם ברצוני לומר לכם, שהיות ברצוני לטותח עם שר האספקה וקצוב על שאלה הקרובה, אולי יותר נכון קטורה לבעיה האספקה לענמי הלול והרפת. יש כיום גורם די מזון מקומי ל-3 חודשים הקרובים; יש הרבה תפוחי-אדמה, ירקות, דגים וגם בחלב עדיין לא מדרגט מחסור. לכן, ברצוני להציע לשר האספקה וקצוב, שלא יחן שום מצרך לחו"ל במסך החודשים הקרובים; ועל ידי כך יוכל לחסוך בדוויזים. אולם, כפי שאני רוצה דבר זה לא נעשה, כי מוכיעים בשוק כל מיני קונטרבים ומצרכים יחריים. אוחו הדבר קורה גם האספקה לבעלי חיים; הדברים אינם מחגטמים בהתאם לתכנית. בדרך כלל אין לנו מלאי באספקה לבעלי חיים. תמיד אנו חיים מן היד אל המה. גם בימי המסור היה קשה גורף לימים ספורים, אך על פי שהדבר היה הלוי בנו ולבא באחרים. אנו חסינו במקצת מן החכמים שהותוח לענמי הרכה. לפי החכמים היו צריכים להביא רק 5000 ראש בקר, אבל הביאו 7000 ראש, כי שינינו באמצע את החכמים בומקום להביא 5000 פרות חולבות הבאנו עגלות ומפקירות, כי מבחינת סדור ההובלה אמר להביא במקום 2 פרות 3 מבכירות באוחו מחיר. לכן, הבאנו 7000 ראש ועל ידי כך הגדלנו את ענף הרכה ב-20%. זהו הישג גדול. את הבקר הזה חלקנו בעיקר בין המסקים הצעירים, ומחוך מיבוח שציינתי אותן ליישובות הקודמות, לא הסמיקו מסקים אלה להכין את האספקה הדרושה. אחד הגורמים לחוסר אספקה לבעלי חיים הוא בזה, שגידולים שונים לא הצליחו השנה אם בגלל הגשמים, או בגלל סיבות אחרות. ואם יש פחות שח, יש פחות תחמיצים ואז יש צורך ביותר גרעינים. הגענו למצב כזה שאנו נותנים לבעלי חיים 20% תחמיצים, 20% מסווא ירוק, 20% שח ו-40% מזון מרוכז. אילו היו לנו יותר תחמיצים יכולנו להקטין את כמות הגרעינים. מבחינת חנוכה החלב, אין הכרח לתת 40% גרעינים. אפשר להקטין את כמות הגרעינים ולהגדיל את כמות יתר המצרכים. במקום 40% אפשר לתת 20% ואמילו 18% גרעינים.

באשר לענף הלול, אינני בטוח אם יש

רק 2,7 מליון עופות; יש "קטח" יותר. לעתים קרובות נוצרות בעבודה נקודות מוח. יכול מאד להיות, שמשרד האספקה וקצוב לא הסמיק להכין את האספקה הדרושה להצריכים אלה. בעלי הלולים מודאגים, ומדק, כי יכול להיות שבוע שבוע לא תהיה להם אספקה. כפי שידוע לכם קוצץ תקציב משרד האספקה בכמה מליונים ל"י. לכן, כדי להשיג את האספקה הדרושה, יש צורך בלחץ של התקלחות. משרד התקלחות מעודד את הלחץ ומגיש לתקלאים את העזרה הדרושה.

יחד עם זה יש חכמים למחרון בעית האספקה. מבחינת מכנית אפשר להגיע לכך, ש-92-90 של הגרעינים אפשר ליצר בארץ. יחסי רק תלבון אוחו יאמרכו להביא מחו"ל. אנו רוצים להרבות בגידולי קיץ, כי יבולט יותר יציב מאשר של גידולי חורף, היות וגידולי קיץ מבוססים על השקאה או על השקאה עזר. כמו כן אנו רוצים להרבות בגידולי אסמח ובטוחה בשביל העופות; זוהי חכמים אגרו-מכנית אשר אינה נעשית במהירות. לזה דרוש זמן; עלינו להכין את המסקים לכך. לא כל המסקים יודעים לדל גרעינים. על כל פנים אנו חושבים שבמסך שנתיים נגיע למחרון בעיה האספקה לבעלי החיים. לי נדמה, שלו היינו מגדילים את ענף הלול במליון עופות ובמליון ל"י לאספקה, היינו מגיעים ליציבות מחוימת בענף זה. אולם, לא היחה כל אפשרות לעשות את הג'סט הזה. להסן, לא רק שלא יכולנו להוסיף אלא, היננו מוכרחים להוריד ממכסת המסק הוותיק למובח המסק החדש.

עברי יהודה: עמסר ה"י עונת הבטורה. האם יש כמות מספקת של זרעי בטוחות?
מר הלפרין: חושבני שיש. על כל פנים, לא כל המסקים מטכמים לזרוע בטוחות.

היו"ר מ. בר:

שמעתי, שמטרים זרעים של קיטניות.

מר הלפרין:

יכול להיות. הזרעים מובאים מחו"ל ולזה יש צורך בדו"צים. היות והתקציב לא אושר, מתעכבות סגולות שונות והענין הבאת זרעים מחו"ל ישנן סמינות דיג אשר אינן עובדות, כל אינן להן רשתות. בכל ענף וענף ישנן תקלות, בגלל חוסר תקציב. דבר זה מפריע להתפתחות הענפים, כי בתקלות קיימת שאלה זמן ובאת לא מספיקים לזרוע בדיוק בזמן, מטעמים שנה.

מ. ארט:

צילר הייתם מקבליים את כל התקציב, הייתם יוצאים מהמטבר?

מר הלפרין:

אנו נמצאים תמיד בויכוח קשה עם משרד האספקה וקצוב. אנו דורשים ממשרד האספקה וקצוב להגדיל את כמות האספקה לבעלי החיים ולדחות דברים אחרים, ולא להסך.

א. בהיר:

אינני יכול להביע דעה בשאלה הלול, כי עוד כמה שידוע לי המטרים שנחנו חברי המשלוח אינו נכונים. חברי המשלוח אמרו, למשל, שבחדשים ינואר-מרץ הביאו חומרי מזון בסך 195,000 ל"י. אני שמעתי על מטרים אחרים. אינני יודע איזה הם המטרים הנכונים. על כן אני אומר, שצריך לבדוק את הדברים. לי ברור דבר אחד, שתכנית הלול שקבע משרד התקלאות לא הוגשמה; מספר העופות עולה על המספר שנקבע על ידי משרד התקלאות. ענף הלול מתפתח, כי זהו ענף שכל יהודי יכול לעסוק בו. הוא קונה את האספקה בשוק השחור ואח"כ מוכר את הביצים ב-8 גרוש הביצה ואת העוף ב-2 לירות הקילו. כשאין אספקה נותנים לעופות לחם. כל זה כדאי לבעל הלול, כי מטק הלול אינו מאורגן ומחבטט על השוק השחור. בעלי הלולים מסלמים לא רק 49 לירות בעד טון חיטה אלא גם 60 ו-65 לירות. יש חיטה בשוק השחור ולאו דווקא מהמטרים התקלאיים; גם במוטבות זרעים חיטה. אני הייתי מציץ לממשלה להעמיד למטבח את המשקים המוכרים חיטה בשוק שחור. יש להלחם בכל האמצעים נגד השוק השחור. ועדת הכלכלה צריכה להגיד בפירוש, שאי אפשר להמשיך ולגדל את העופות שהודגרו בניגוד לתכנית. אני חושב שדבר זה צריך להאמר בגלוי. ישנם הרבה תולבים, שכלי להם לגדל 50 עופות. אין זה קשה למפל ב-50 עופות. דבר זה יוצר אנדרלמוסיה במטק הלול ומגביל את השוק השחור.

אני מציע, שנשמע דין וחשבון על

מצב המטבע הזר, אף על פי ששאלה זו אינה שייכת לוועדת הכלכלה, כפי ששמענו קוצץ תקציב המטבע הזר של משרד האספקה וקצוב, ולכן רצוי שנשמע דין וחשבון כדי לדעת איך מטביע קיצוץ זה על האספקה לבעלי החיים.

ההצעה שהוצעה להביא אספקה מתאריקה, היא פתרון זמני. את עומדת הצעה למכור חלק מהעופות, אני מציע לעשות זאת כבר עכשו, מאשר להמשיך לגדל את העופות עוד חדשים מספר האחר כך למכור.

לא תהיה לנו כל ברירה אחרת מאשר להסתגל לרעיון, שמי שרוצה לגדל עופות, חייב לגדל ארעינים. עלינו להגיד דבר זה במה מלא. רעיון זה מוכרח לחדור להכרת התקלאיים. אני מדבר לא רק על ההתישבות החדשה, אלא גם על ההתישבות הוותיקה אשר מבססת את יצור החלב, על יבוא אספקה מהחוץ. ההתישבות הוותיקה יכולה לעשות זאת ביתר קלות מאשר ההתישבות החדשה.

אני מציע, שועדת המטבח תבדוק את הבעיה באופן ריאלי, וחמצא דרך לחסל את המטבר שקיימת בענפי הלול והרפת. על ועדת המטבח לבדוק כמו כן, מה יהיה מצב האספקה לענפי הלול והרפת בשנה הבאה, כדי שתהיה אפשרות לומר לבעלי הלולים מה עליהם לעשות

ועדת הכלכלה
20.6.50

-14-

מ.א.

לקראת השנה הבאה.

אני מציע לסיים את הישיבה. אנר נמשיך
בדיון על בעיות הנסמך מחר בוועדה

היו"ר מ. בדר:
המשנה לעניני חקלאות.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00